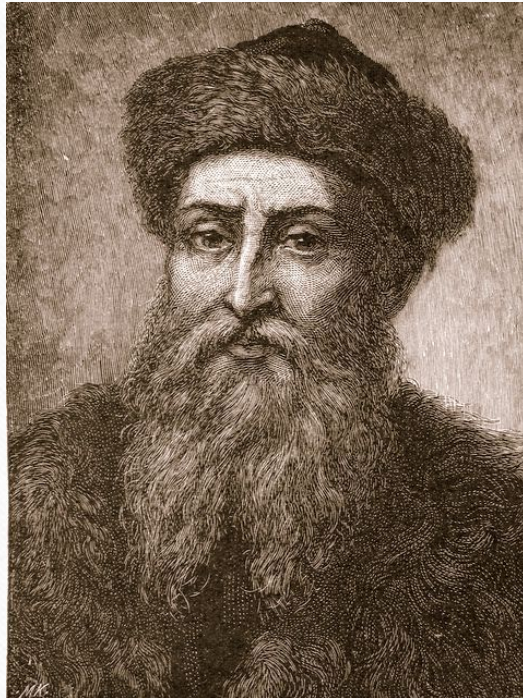

Характеристика історичної особи: Йоганн Гутенберг

Підготувала: Маковська Олександра

Йоганн Гутенберг (між 1397 и 1400, Майнц — 3 февраля 1468, Майнц)-
німецький ювелір, винахідник та книгодрукар

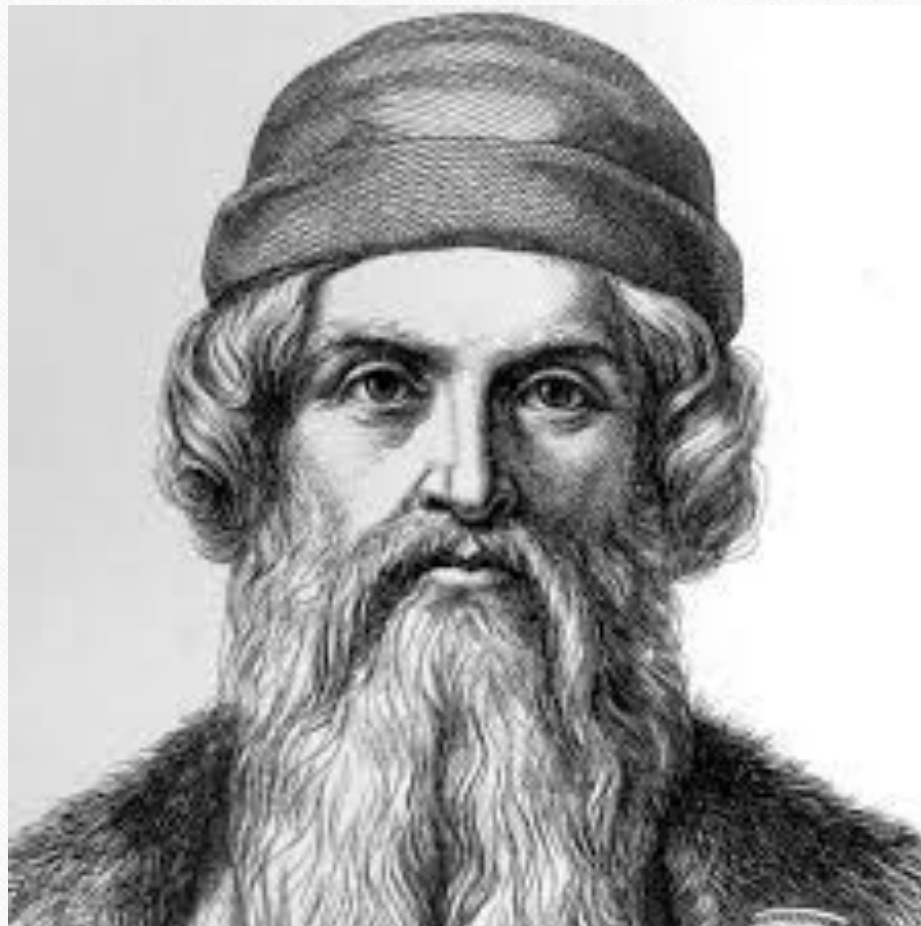

Біографія

- У зв'язку з дуже обмеженою кількістю збережених документальних джерел, що стосуються Гутенберга, немає можливості відновити його зв'язну біографію. У роки його життя, як правило, лише помітні політичні фігури й діячі церкви мали честь бути зафіксовані в будь-яких джерелах біографії. Гутенберг був виробником, почасти художником, і тому не викликав особливого інтересу. Однак його винахід все-таки посприяв тому, що деякі факти щодо його життя виявилися зафіксованими в книжкових відгуках того часу.

Сім'я

- Його батьки уклали шлюб в 1386 році. Мати походила з сім'ї сукноторговцев, тому їх союз вважався нерівним. У місті споконвіку точилася боротьба між патриціями (вищі верстви бюргерства, сім'я батька) і цехами (ремісники, сім'я матері). Коли протистояння в Майнці загострювалося, родині доводилося виїжджати, щоб не піддавати небезпеці дітей.
- В Майнці у сімейства був маєток, назване за прізвищем батька Генсфлейш, і подвір'я Гутенбергхоф.
- Можливо, винахідник мав лицарське звання, хоча походження його матері і його власна діяльність цього суперечили. Однак існує ордонанс, підписаний французьким королем Карлом Сьомим, в якому значиться ім'я Гутенберга.

Дитинство і юність

- Коротка біографія Йоганна не міститься ні в одному з старовинних джерел. Відновити її можна виключно з уривчастих даними. Саме тому достовірної інформації про перших роках його життя просто не існує. Записів про його хрещенні не збереглося. Однак деякі дослідники вважають, що день його народження - 24 червня 1400 року (день Івана Хрестителя). Також немає точних відомостей про місце його народження. Це може бути як Майнц, так і Страсбург. Йоганн був наймолодшою дитиною в сім'ї. Старшого сина звали Фріле, були також дві дівчинки - Ельза і Патце. Після закінчення школи юнак навчався ремісничій справі, вирішивши піти по стопах предків з боку матері. Відомо, що він досяг найвищої майстерності і отримав звання майстра, оскільки згодом займався навчанням підмайстрів.

Життя у Страсбурзі

- Йоганн Гутенберг з 1434 року жив у Страсбурзі. Він займався ювелірною справою, шліфував дорогоцінні камені і виробляв дзеркала. Саме там у його голові зародилася ідея створення верстата, який буде друкувати книги. У 1438 році він навіть створив організацію під таємничою назвою "Підприємство з мистецтвом". Прикриттям служило виготовлення дзеркал. Це товариство було організовано спільно з його учнем Андреасом Дритценом.
- Приблизно в цей час Гутенберг з командою стояли на порозі геніального відкриття, але смерть компаньйона відстрочила вихід у світ його винаходу.

Винахід друкарства

- Точкою відліку сучасного друкарства вважається 1440 рік, хоча немає віддрукованих документів, книг та інших джерел того часу. Існують лише непрямі докази, згідно з якими якийсь Вальдфогель починаючи з 1444 року продавав таємницю "штучного листа". Вважається, що це був сам Іван Гутенберг. Таким чином він намагався роздобути кошти на подальший розвиток свого верстата. Поки він представляв собою лише опуклі букви, створені з металу і вирізані у своєму дзеркальному відображенні. Щоб на папері з'явився напис, необхідно було використовувати спеціальну фарбу і прес.

У 1448 році німець повертається у Майнц, де укладає угоду з лихварем В. Фустом, який виплачував йому щорічно вісімсот ринських. Прибуток від друкарні повинна була ділитися в процентному співвідношенні. Але зрештою ця домовленість стала працювати проти Гутенберга. Він перестав отримувати обіцяні гроші для технічного забезпечення, але прибутком раніше ділився.

Незважаючи на всі негаразди, верстат Йоганна Гутенберга до 1956 році знайшов кілька різних шрифтів (в цілому п'ять). Тоді ж була надрукована перша граматика Елія Доната, кілька офіційних документів і, нарешті, дві Біблії, що стали історичними пам'ятками для друкарства. 42-рядкова Біблія Гутенберга, надрукована не пізніше 1455 року, вважається головною працею Йоганна. Вона дійшла до наших днів і зберігається в музеї Майнца.

Для цієї книги винахідник створив спеціальний шрифт, різновид готичного письма. Він вийшов досить схожий на рукописний і за рахунок безлічі лігатур та скорочень, які було прийнято застосовувати у переписувачів.

Оскільки існували фарби не годилися для книгодрукування, Гутенбергові довелося створювати свої власні. За рахунок додавання міді, свинцю і сірки текст в книзі вийшов синяво-чорним, з незвичайним блиском, для рубрикації була використана червона фарба. Щоб поєднати два кольори, доводилося пропускати одну сторінку двічі через верстат.

Книга вийшла тиражем 180 примірників, але до наших днів дійшло небагато. Найбільша кількість знаходиться в Німеччині (дванадцять штук). У Росії був один примірник первопечатної Біблії, однак після революції радянський уряд продав її на аукціоні в Лондоні.

У п'ятнадцятому столітті ця Біблія продавалася за 30 флоринів (3 грама золота в одній монеті). Сьогодні одна сторінка з книги оцінюється в 80 тисяч доларів. Всього в Біблії 1272 сторінки.

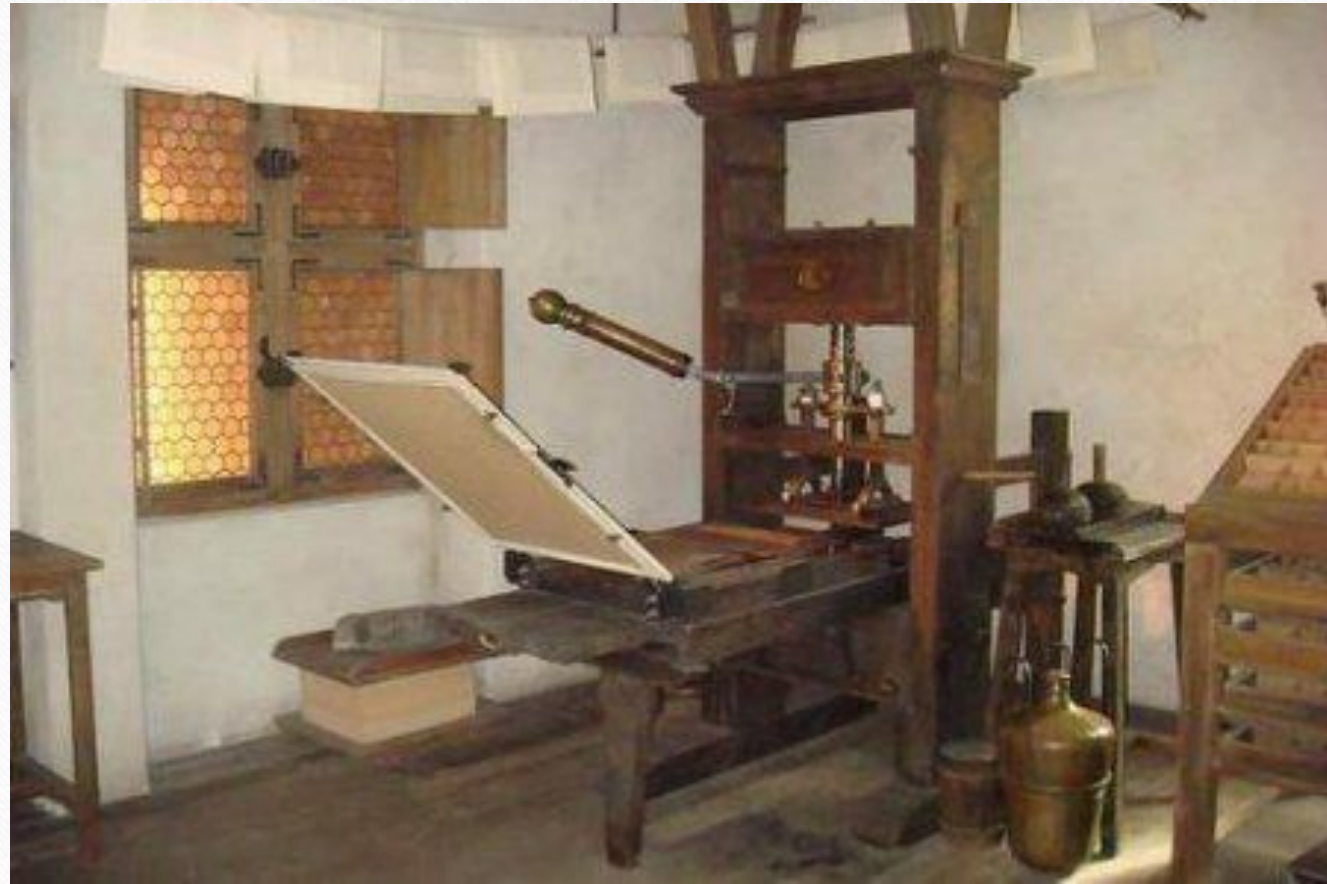

Судові тяжби

- Йоганн Гутенберг двічі викликався до судової відповідальності. Вперше це сталося в 1439 році, після смерті його друга і компаньйона А. Дритцена. Його діти стверджували, що верстат насправді є винаходом їх батька.
- Гутенберг без зусиль виграв справу. А завдяки його матеріалів дослідники дізналися, на якій стадії готовності було винахід. У документах значилися такі слова, як "рельєф", "друкування", "прес", "ця робота". Це явно свідчило про готовність верстата.
- Достеменно відомо, що процес зупинився через відсутність деяких деталей, що залишилися в Андреаса. Йогану довелося відновлювати їх самостійно.
- Другий суд відбувся в 1455 році, коли на винахідника подав позов В. Фуст за несплату відсотків. Суд постановив, що друкарня і всі її складові переходять до позивача. Йоганн Гутенберг винайшов книгодрукування в 1440 році, і через п'ятнадцять років йому потрібно було починати все з нуля.

Останні роки

- Насилу подолавши наслідки суду, Гутенберг вирішив не опускати руки. Він прийшов у компанію до К. Гумери і випустив у 1460 році твір Йоганна Бальба, а також латинську граматику зі словником.
- У 1465 році він пішов на службу до курфюрсту Адольфу.
- У віці 68 років книгопечатник помер. Він був похований в Майнці, але в даний час місцезнаходження його могили невідоме.

Поширення друкарства

- Те, чим прославився Йоганн Гутенберг, приваблювало багатьох. Легких грошей хотілося всім. Тому з'явилося багато людей, які видавали себе за винахідників друкарства в Європі.
- Ім'я Гутенберга зафіксував в одному зі своїх документів Петер Шеффер, його підмайстер. Після зруйнування першої друкарні її працівники роз'їхалися по всій Європі, впроваджуючи нові технології в інших країнах. Їх вчителем значився Йоганн Гутенберг. Книгодрукування швидко поширилося в Угорщині (А. Хесс), Італії (Свейхнейм), Іспанії. Як не дивно, жоден з учнів Гутенберга не поїхав у Францію. Парижани самостійно запрошували німецьких друкарів на роботу в свою країну.
- Остаточну крапку в історії створення друкарства поставив у своїй роботі Антоній Ван дер Лінд у 1878 році.

Пам'ять

- На жаль, не збереглося прижиттєвих портретів Йоганна. Перша гравюра, датуються 1584 роком, була написана в Парижі за описом зовнішності винахідника.
- Майнц вважається не тільки рідним містом Йоганна, але і місцем винаходу друкарського верстата. Тому там є пам'ятник Гутенбергові, його музей (відкритий в 1901 році).
- Його ім'ям названо астероїд і кратер на Місяці.

